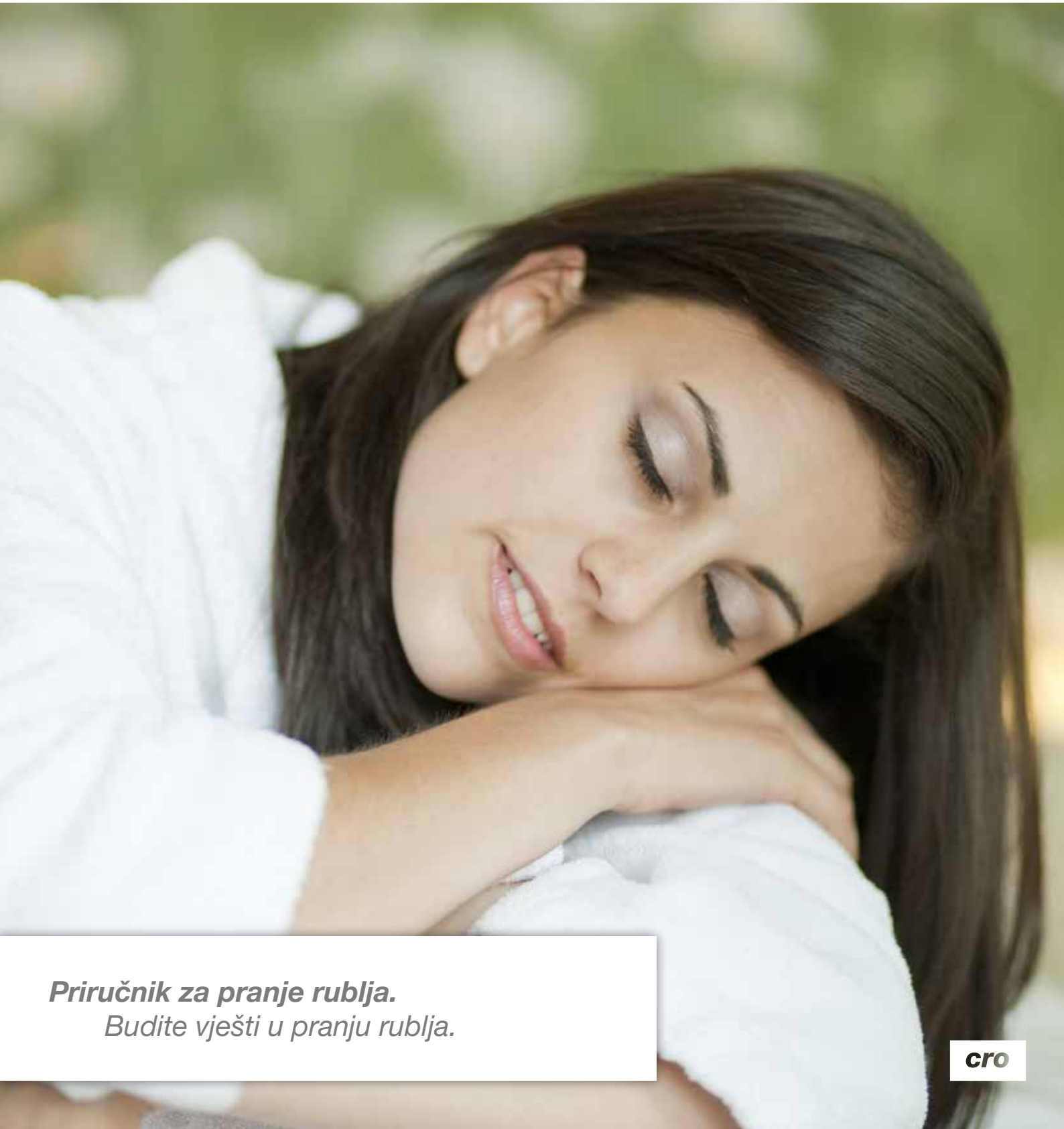

Innovative Hygiene.

Priručnik za pranje rublja.
Budite vješti u pranju rublja.

cro

PREDGOVOR	3
OČUVANJE VRIJEDNOSTI I SAVJETI ZA UŠTEDU.....	4
green efficiency	5
Održivost kod tvrtke <i>HAGLEITNER</i>	
CIKLUS PRANJA	6
3 koraka do čistog rublja	
Pretpranje	
Glavno pranje	
Ispiranje	
INFORMACIJE O DETERDŽENTIMA – Zašto postoje različiti deterdženti?.....	8
Univerzalni deterdžent	
Deterdžent za šareno rublje	
Deterdžent za fino rublje/deterdžent za vunu	
Specijalni deterdžent	
INFORMACIJE O DETERDŽENTIMA – Djelatne tvari i njihovi zadaci.....	10
Tenzidi, supstance za aktivno pranje	
Alkalne kemikalije za pranje	
Enzimi	
Omekšivači vode	
Izbjeljivači	
Optički posvjetljivači	
Pomoćne tvari	
KRUŽNI TOK PRANJA RUBLJA	12
O čemu treba voditi računa?	
Pravilno sortiranje	
Pravilna prethodna obrada/priprema	
Pravilno punjenje stroja	
Pravilno doziranje	
Pravilno pranje	
Radovi održavanja	
MRLJE – savjeti i preporuke.....	16
Općenito	
O čemu treba voditi računa prilikom uklanjanja mrlja?	
Kakve mrlje postoje i kakav je postupak?	
Poznate/prepoznatljive mrlje	
Pravilno postupanje kod mrlja nepoznatog porijekla/miješanih mrlja	
Pregled najčešćih mrlja	
OZNAKE ZA ODRŽAVANJE TEKSTILA.....	22
Oznake kvalitete i simboli vlakana	

HAGLEITNER –

Vaš kompetentan partner za sva pitanja o rublju.

Tvrtka **HAGLEITNER** kao stručnjak u području higijene pranja rublja nudi optimalno rješenje za svakog kupca – bez obzira da li se radi o malom pansionu s doručkom, staračkom domu ili domu za nepokretne ili se radi o velikom hotelu. Zahvaljujući posebno školovanim savjetnicima za higijenu, vrhunski obrazovanim tehničarima, stručnjacima za pranje rublja i izvrsno usklađenoj kemiji prljavština kod nas nema šanse.

Tvrtka **HAGLEITNER** sama razvija sve kemijsko-tehničke proizvode za higijenu pranja rublja. Njega i čistoća se nalaze u središtu optimalnog odnosa cijene i učinka, kako kod ručnog, tako i kod automatskog doziranja.

Zahvaljujući sustavu havon **MANUAL System** – kompetentnim konceptom za pranje rublja tvrtke **HAGLEITNER** za male i srednje pogone – svaki izazov u pranju rublja svladavamo našim znanjima i iskustvom. Ovaj sustav sastoji se od odličnih praškastih deterdženata, iz-

vrsnih tekućih proizvoda i posebnih dodatnih komponenti koje rastvaraju i najtvrdokornije mrlje.

havon **PROFESSIONAL** naziv je za profesionalni sustav za doziranje tekućina za veća postrojenja. Sadržava 8 sastavnih elemenata deterdženta koji se međusobno kombiniraju prema zahtjevu. Automatska stanica za doziranje ima veliku prednost, a to je da se ovisno o rublju i vrsti zaprljanja komponente optimalno spajaju. To zovemo rješenjem po mjeri!

Pozivamo Vas da na idućim stranicama sudjelujete u našem dugogodišnjem iskustvu i znanju. Ako neko od Vaših pitanja ostane bez odgovora, Vaš savjetnik za higijenu ili tehničar rado će Vam priskočiti u pomoć savjetom i djelom. Raduje nas što ćemo Vas moći uvjeriti u našu kvalitetu!

Hans Georg Hagleitner
Direktor

OČUVANJE VRIJEDNOSTI

i savjeti za uštedu.

Pravilan odabir programa je presudan za uspjeh pranja!

Svi proizvodi za pranje rublja tvrtke **HAGLEITNER** razvijeni su u internom laboratoriju i stalno se ispituju. Pri tome – pored optimalnog odnosa cijene i učinka, najviše vodimo računa o tome da se rublje pere što nježnije. To se isplati. Zato što su troškovi nabave rublja tri puta veći od troškova deterdženta. Što duže rublje ostane blještavo kao da je novo, to se duže može odgađati investicija u nabavu novog rublja.

Odlučujuće za dugotrajnost je i pravilno doziranje deterdženta, pravilno punjenje stroja i dobra kvaliteta perilice.

Kod lagano zaprljanog rublja (jednom korištena posteljina, čisti stolnjaci itd.) sva površinska zaprljanja djelotvorno se uklanjaju s materijala već kod 40 °C, a vlakna rublja ostaju zaštićena.

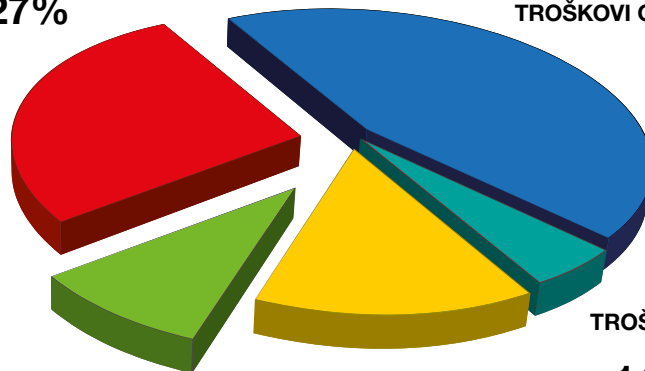
Ako se za razliku od toga jako zaprljano rublje pere na programu za lagano zaprljanje, mrlje se često ne mogu dovoljno dobro ukloniti, baš naprotiv: one pranjem postanu tvrdokorne, a time se više ne mogu ukloniti – ili se mogu ukloniti samo uz velik utrošak kemijskih sredstava i vremena.

Za dezinfekciju rublja možemo ponuditi kemijsko-termička rješenja već na 60 °C.

NABAVNI TROŠKOVI **27%**

TROŠKOVI OSOBLJA **45%**

Troškovi za nabavu rublja su tri puta veći od troškova deterdženta

TROŠKOVI ODRŽAVANJA **5%**

TROŠKOVI ENERGIJE **14%**

green efficiency

Održivost kod tvrtke **HAGLEITNER**.

Održivost je danas globalni izazov. Tvrtka **HAGLEITNER** svjesna je te odgovornosti.

Kod koncepta „green efficiency“ svjesno se odričemo sirovina koje ugrožavaju zdravlje i okoliš. Zato su svi naši proizvodi iz linije havon PROFESSIONAL svjesno bez NTA, EDTA i fosfata. Međusobno povezivanje efikasne higijene pranja rublja i ekološke odgovornosti – u tome leži inovacija „green efficiency“ – za čisto rublje i čisti okoliš.

Dobar je osjećaj znati da pahuljasto mekan, čist ograč za kupanje, koji nudite svojim gostima, nije došao u doticaj sa sirovinama za koje postoji sumnja da izazivaju rak.

Kod koncepta „green efficiency“ svjesno se odričemo sirovina koje ugrožavaju zdravlje i okoliš.

Jeste li znali da se novo rublje – posebice rublje od frotira – mora oprati prije prve uporabe? Na taj način rublje dobiva konačan oblik, a kod frotira se učvršćuju očice. Rublje zato treba prije prvog korištenja lagano oprati na programu za lako održavanje na 40 °C. Pri tome obratite posebnu pažnju na punjenje: bubanj kod pranja rublja prije prvog nošenja ne smije biti napunjen više od polovice.

CIKLUS PRANJA

3 koraka do čistog rublja.

Pretpranje.

Započinje otapanje prljavštine, osjetljive na temperaturu. Uklanja se gruba prljavština.

Pretpranje se preporuča kod jako zaprljanog rublja. Ono služi za to da barem počne rastvarati grubu prljavštinu, koja je osjetljiva na temperaturu, kako bi se glavnim pranjem mogla lakše ukloniti.

Pretpranje je važno prije svega kod rublja koje je zaprljano krvlju i/ili fekalijama. Ako bi ove vrste prljavštine dospjele u glavno pranje na 60 °C ili više °C, visoka temperatura bi utjecala na kemijsku promjenu mrlja. Pri tome se mrlje „zapeku“ u tkanje te se nakon toga više uopće ne mogu ukloniti.

Rublje zaprljano krvlju ili fekalijama obvezno prati s pretpranjem. U suprotnom te se mrlje mogu „zapeći“.

Pretpranje se može obaviti samo vodom – pri tome se rublje navlaži i uklanjaju se grube čestice prljavštine, ili pak uobičajenim deterdžentom. Tada u prvom redu djeluju enzimi, osjetljivi na temperaturu, i rastvaraju prljavštinu od bjelančevina.

Kod lagano zaprljanog rublja pretpranje nije potrebno.

Glavno pranje.

Tijekom glavnog pranja odvija se stvarni postupak pranja. Idealnom kombinacijom temperature, kemije, mehanike i vremena svi sastojci deterdženta mogu optimalno djelovati.

Tijekom glavnog pranja manje je vode na raspolaganju nego tijekom pretpranja. Kako bi se osiguralo dostatno vlaženje kompletnog rublja, nužno je potrebno ispravno punjenje bubnja.

Ispravno punjenje stroja važan je preduvjet za uspjeh pranja.

Ispiranje.

Ispiranje se najčešće vrši u 3 kruga i služi u prvom redu za to da kroz rublje nakon pranja proteče voda i da se iz rublja uklone deterdžent i ostaci prljavštine. Nakon svakog kruga ispiranja rublje se centrifugira kako bi se iz rublja istisnula prljavština i voda.

Za učinkovito ispiranje, kao i kod glavnog pranja, važno je pravilno napuniti bubanj. Ako je stroj previše napunjen, posljedica su ostaci prljavštine i deterdženta, što može dovesti do tvrdog, sivog i prljavog rublja koje nerijetko izaziva iritacije kože.

Treći i zadnji krug ispiranja također se koristi za primjenu „kozmetike za pranje“, na primjer omekšivača ili sredstva za otkiseljavanje. Oba proizvoda ostaju na vlaknima i služe za to da rublje lijepo pada, da bude mekše i mirišljavije.

Kod ispiranja se ispiru ostaci deterdženta i prljavštine.

Zašto postoje različiti deterdženti?

Tvrtka HAGLEITNER osigurava kvalitetu deterdženata vlastitim istraživanjima i proizvodnjom.

Deterdženti su kemijske formulacije koje se upotrebljavaju kako bi se poboljšale karakteristike vode, važne za pranje. Njihov glavni zadatak je uklanjanje prljavštine i mrlja.

No oni pri tome moraju biti

- nježni prema rublju i perilici,
- primjenjivi uz najrazličitije vanjske uvjete (različite perilice, temperatura, tvrdoća vode itd.) te
- maksimalno ekološki prihvatljivi.

Univerzalni deterdžent.

Univerzalni deterdženti se pretežno upotrebljavaju za bijelo rublje. Izbjeljivači koje ovi deterdženti sadrže i optički posvjetljivači kod šarenog rublja izazivaju promjene boje i pojavu izbjeljenih mjesta.

Univerzalni deterdženti ili deterdženti s izbjeljivačem su pogodni za sve vrste vlakana osim vune i svile. Mogu se upotrebljavati kod temperatura pranja između 20 °C i 95 °C te se zbog visokog udjela izbjeljivača i optičkih posv-

jetljivača upotrebljavaju pretežno kod bijelog rublja. U slučaju trajne primjene univerzalnog deterdženta za pranje šarenog rublja dolazi do promjene boje i javljaju se izbjeljena mjesta.

Deterdžent za šareno rublje.

Deterdženti za šareno rublje su pogodni za sve obojene vrste vlakana osim vune i svile. Mogu se upotrebljavati na svim temperaturama. Većina deterdženata za šareno rublje sadrži samo manji udio izbjeljivača te nemaju optičke posvjetlivače. Za održavanje snage i sjaja boje većina deterdženata za šareno rublje sadrži posebne dodatke, takozvana sredstva za njegu boje, i inhibitore prijenosa boje. Na taj način šareno rublje

ostaje dugo lijepo. S druge strane, ako se za pranje bijelog rublja trajno upotrebljava deterdžent za šareno rublje, zbog manjka izbjeljivača i optičkih posvjetlivača rublje postaje sivo.

Deterdžent za šareno rublje sadrži sredstva za njegu boje i posebne djelatne tvari koje u velikoj mjeri sprječavaju prijenos boje.

Deterdžent za fino rublje/deterdžent za vunu.

Posebno za vunu i svilu postoje deterdženti bez enzima, takozvani deterdženti za fino rublje ili deterdženti za vunu. Zadatak enzima, koji se nalaze u uobičajenim univerzalnim deterdžentima ili deterdžentima za šareno rublje, je cijepanje bjelančevina obzirom da se životinjska vlakna, kao što su vuna i svila, sastoje od bjelančevina (proteina), enzimi bi mogli oštetiti vlakna. Deterdženti za vunu se upotrebljavaju na tempera-

turama pranja do 40 °C i sadrže posebna sredstva za njegu. Osim toga sadrže i vrlo visok udio pjenušavih djelatnih tvari koje kod pranja stvaraju zaštitni sloj protiv jakog mehaničkog opterećenja. Zahvaljujući vrlo blagoj formuli i tome što nema izbjeljivača deterdžent za vunu se ne preporuča kod drugih tipova vlakana.

Blaga formula štiti osjetljiva vlakna vune i svile.

Specijalni deterdžent.

Osim gore navedenih standardnih deterdženata postoji i niz specijalnih deterdženata za najrazličitije namjene: deterdžent za zavjese, deterdžent za pranje paperja i funkcionalne odjeće, dezinfekcijska sredstva za pranje itd.

Njihovi nazivi najčešće definiraju namjenu, a funkcija im je u skladu s tim posebnim područjem primjene. Često se ta specijalna sredstva za pranje mogu dobiti samo u specijaliziranim trgovinama.

Djelatne tvari i njihovi zadaci.

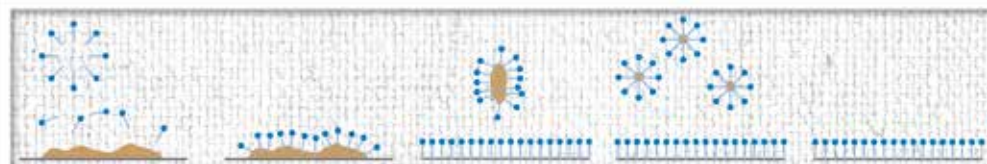
Kako bi mogao ispuniti svoju zadaću, deterdžent se najčešće sastoji od sljedećih tvari u većim ili manjim udjelima:

Tenzidi, supstance za aktivno pranje.

U deterdžentima su najviše zastupljeni tenzidi (supstance za aktivno pranje). Primarna zadaća tenzida je smanjivanje površinske napetosti vode. To omo-

gućuje dobro navlaživanje rublja i prljavština te naročito uklanjanje masnih mrlja.

Tenzidi „bušenjem“ prodiru u prljavštinu i odvajaju je od tkanine. Tenzidi se ispiru s prljavštinom.

1. Vlaženje 2. Omekšavanje prljavštine 3. Odvajanje 4. Dispergiranje 5. Uklanjanje

Jeste li znali da je sapun najstariji poznati tenzid? Doduše, sapun se gotovo više i ne upotrebljava u modernim deterdžentima. Uzrok tome je nastajanje kalcijevih soli kad sapun dođe u dodir s kalcijem. Za razliku od sapuna, kalcijeve soli nemaju učinak čišćenja. Posve suprotno – kalcijeve soli izazivaju siva mjesta i ostatke koji se ne mogu otopiti u vodi.

Alkalne kemikalije za pranje.

Alkalne kemikalije za pranje pretvaraju vodu u lužinu. Tako se vlakna mogu bolje navlažiti.

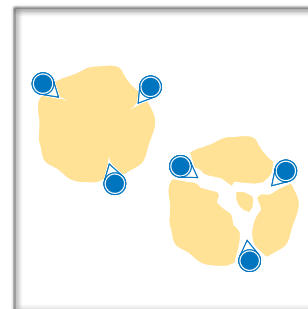
Alkalne kemikalije za pranje („alkalne tvari“) su one djelatne tvari u deterdžentima koje omogućuju da se pH-vrijednost u procesu pranja s neutralne (pH = 7) poveća na alkalnu (= 8-12). Time vlakna iz rublja mogu dobro nabubriti i tako

se bolje navlažiti. Dodatno se disperziraju onečišćenja (sadržana u tkanju), a masne prljavštine se „saponificiraju“.

Enzimi.

Enzimi u deterdžentima razgrađuju nečistoće (prije svega bjelancevine, škrob) tako da ih rascijepu. Pri tome su djelotvorni samo do temperature od maks. 60 °C. To znači da se enzimi

upotrebljavaju uglavnom u pretpranju. Za razliku od svih drugih djelatnih tvari, enzimi su uvijek ponovo spremni za djelovanje pa su dovoljne i male količine.

Enzimi razgrađuju čestice prljavštine (prije svega bjelancevine i škrob)

Omekšivači vode.

Omekšivači vode sprječavaju takozvano „ispadanje“ kamenca, odnosno taloženje kamenca na rublju ili dijelovima perilice. Obzirom da kamenac može izazvati velike štete na perilici ili rublju, obvezno se mora poštivati pravilno doziranje deterdženta odn. omekšivača vode. Već i mali sloj kamenca od 0,4 mm rezultirati do 25% većom potrošnjom struje! Kod jako tvrde vode može se dodatno uz deterdžent upotrijebiti i posebni omekšivač vode.

Druga karakteristika omekšivača vode je disperzija čestica prljavštine. To znači da već otopljene čestice nečistoće ostaju lebdjeti kako se ne bi ponovo nataložile na rublju.

Izbjeljivači.

Izbjeljivači djeluju protiv pigmentiranih zaprljanja u boji te ih izbjeljuju – kao što i sam naziv kaže. Pri tome se uglavnom razlikuju izbjeljivači s klorom i s kisikom, pri čemu izbjeljivači s kisikom predstavljaju nježniji oblik izbjeljivanja. U deterdžentima za šareno rublje je u pravilu sadržano manje izbjeljivača nego u uni-

verzalnim deterdžentima kako se ne bi promijenile izvorne boje rublja. Izbjeljivači djeluju od 60 °C, no mogu se aktivirati kroz takozvane „aktivatore izbjeljivača“ već na 30 - 40 °C.

Izbjeljivači djeluju na nečistoće u boji. U deterdžentima za šareno rublje ima manje izbjeljivača kako bi se zaštitila boja vlakana.

Optički posvjetljivači.

Optički posvjetljivači sadržani su samo u univerzalnim deterdžentima i omogućuju doživljaj posebne bjeline rublja. Ta bjelila se talože na rublju i reflektiraju ultraljubičaste valove svjetlosti, koje inače ne vidimo, kao ljubičasto-plavkasto

svjetlo. Ova plava nijansa djeluje tako da rublje izgleda blještavo bijelo te prekriva eventualne sive ili žute nijanse rublja.

Pomoćne tvari.

Pod pojmom pomoćnih tvari podrazumijevaju se sve djelatne tvari koje ne pridonose direktno uklanjanju prljavštine nego ispunjavaju druge zadatke. Pri tome se primjerice radi o mirisnim tvarima koje omogućuju svjež miris rublja te zaštitnim tvarima kao što su inhibitori

korozije, inhibitori pojave sive boje, inhibitori prijenosa boje, komponente za zaštitu vlakana i komponente za zaštitu boje. One su različito zastupljene u različitim tipovima deterdženata.

KRUŽNI TOK PRANJA RUBLJA

O čemu treba voditi računa?

Za postizanje što boljeg rezultata pranja treba voditi računa o nizu savjeta i preporuka. Samo tako ćete se dugo moći radovati Vašem blistavo čistom rublju.

ŠTO JE SINNEROV KRUG?

Nazvan prema kemičaru, doktoru Sinneru, Sinnerov krug znači da zbroj pojedinačnih komponenti kemije, temperature, mehanike i vremena mora uvijek dati 1. Ako se na primjer smanji temperatura u procesu pranja, nedostajući udio mora se nadoknaditi drugim sastavnim dijelom – u ovom slučaju uglavnom kroz komponentu kemije, zato što su u perilici vrijeme i mehanika relativno fiksno unaprijed određeni. Na sreću su deterdženti sve djelotvorniji te stoga mogu kompenzirati nedostajući udio bez potrebe za jačim doziranjem.

Optimalni rezultat pranja iziskuje savršenu usklađenost deterdženta (kemije), temperature, mehanike (perilice) i vremena.

Pravilno sortiranje.

U načelu se rublje mora sortirati prema boji, stupnju zaprljanosti i simbolima održavanja kako bi se na temelju toga mogao odabrati odgovarajući deterđent i temperatura pranja.

- Svijetlo i tamno rublje bi se trebalo uvijek prati odvojeno jedno od drugog kako bi se izbjeglo moguće prenošenje boje.

- Jako zaprljano rublje bi se načelno trebalo prati odvojeno od preostalog rublja. To sprječava prijenos prljavštine za vrijeme pranja i olakšava doziranje.

Rublje odvojiti kako slijedi:
- svijetlo & tamno
- stupanj prljavštine
- voditi računa o simbolima za održavanje

Pravilna prethodna obrada/priprema .

- Patentne zatvarače zatvoriti
- Osjetljive materijale preokrenuti – „prati s unutarnjom stranom okrenutom prema van“!
- Mrlje obraditi što je brže moguće – vidi savjete za mrlje

- Isprazniti džepove (npr. maramice, kemijske olovke itd.) te ukloniti strana tijela (čičkalice, pribor za jelo, salvete kod stolnjaka itd.)

Rublje prethodno obraditi kako slijedi:
- zatvoriti patentne zatvarače
- prati preokrenuto
- brzo obraditi mrlje

Jeste li znali da mikrovlakna, ako se peru zajedno s pamukom, dosta naginju stvaranju mucica čime se jako smanjuje učinak čišćenja? Stoga uvijek pažljivo odvojite mikrovlakna od pamuka ili stavite mikrovlakna u vrećicu za pranje s finom mrežicom.

Pravilno punjenje stroja.

Kod punjenja perilice voditi računa o sljedećem:

- punjenje samo do 2/3
- nemojte natiskivati rublje

to je najvažniji korak do izvrsnog rezultata pranja. Optimalno punjenje znači:

- Plosnato rublje kao što su posteljina ili stolnjaci i salвете: hrbat dlana bi morao imati dovoljno mjesta između rublja i unutarnje strane bubnja.
- Rublje od frotira: upija puno tekućine, stoga bi bubanj trebao biti napunjen maksimalno do 2/3.
- Što je rublje osjetljivije, to ga manje treba staviti u bubanj.

sprječavaju posljedice kao što su tvrdo, hrapavo rublje, pojačano stvaranje mucića pa čak i iritacije kože zbog ostataka deterdženta.

Pravilno punjenje može spriječiti i štete na rublju, npr. izbjeljivanje. To su „bijela izribana mjesta“ kod traperā, otisnutih motiva itd.

Pravilno punjenje čuva stroj.

Kod osjetljivog tekstila tekućina za pranje djeluje kao jastučić – rublje zadobiva mekoću zahvaljujući tampon-djelovanju vode. Na taj se način štiti.

Pravilno punjenje važno je i za proces ispiranja. Ostaci deterdženta i prljavštine se ispiru i

Potpuno automatizirane stanice za doziranje uvijek daju optimalnu količinu kemije, povećavaju vijek trajanja stroja i time štede novac.

Vodite računa o preporučenom doziranju

Pazite na razinu napunjenosti

Pravilno doziranje.

Kod ručnog doziranja treba točno paziti na preporučeno doziranje. Ono je usklađeno s različitim stupnjevima zaprljanja i tvrdoće vode. Ako se ne poštuje preporučeno doziranje, to može imati dalekosežne posljedice:

Nedovoljno doziranje uzrokuje

- tvrdo, sivo i grubo rublje, zato što ostaci prljavštine nisu dobro uklonjeni, a ostaci kamenca su se nataložili na rublju i stroju.
- fiksirane mrlje, zato što su pranjem postale tvrdokorne i stoga se jako teško mogu ukloniti.
- takozvane masne mrlje. To su masna

zaprljanja koja su se počela otapati, ali se nisu do kraja otopila i stoga se na tkaninu talože u obliku malih crnih kuglica.

- grijači prekriveni kamencem, zato što se iz vode uklanja premalo kamenca. Već sloj od 0,4 mm dovodi do povećane potrošnje struje čak do 25%!

Prekomjerno doziranje deterdženta uzrokuje

- iritacije kože i alergije zbog ostataka deterdženta.
 - tvrdo rublje.
 - prejako stvaranje pjene u stroju.
- Krivo doziranje deterdženta uzrokuje i

negativan odnos cijene i učinka te opterećuje okoliš.

Ako se deterdžent dozira putem automatskog uređaja za doziranje, važno je paziti na razinu u posudi te po potrebi zamijeniti kanistar. Pri tome je posebno važno podudaranje starog i novog kanistra odn.

Pravilno pranje.

Kod pranja postoje tri točke o kojima treba voditi računa:

- Postupak pranja ne prekidati tijekom pranja
- Pričekati kraj svih krugova ispiranja i stroj ne otvarati prije vremena
- Rublje nakon pranja ne ostavljati da leži mokro, nego ga odmah dalje obraditi

Radovi održavanja.

Nakon svakog procesa pranja treba ostaviti otvoreno okruglo okno perlice a – kod ručnog doziranja – i ladicu za punjenje (kutiju za stavljanje) deterdženta. Samo tako se unutarnja strana perlice može osušiti na odgovarajući način. Kako bi spriječili prijenos zaprljanja, također je važno da stroj držite čistim i pri tome posebno pazite na okruglo okno i površine oko njega.

Ako se rublje u stroju dezinficira, također je nužno potrebno dezinficirati okruglo okno i površine oko njega, zato što inače – kod pražnjenja stroja – može

etikete i usisne lancete. Ako se priključi pogrešan proizvod, može oštetiti rublje i perilicu!

Zamjena kanistra

(osušiti ili objesiti). Na taj način sprječavate opasnost od plijesni (mogu se pojaviti takozvane točkaste mrlje – to su sivosmeđe mrlje na rublju veličine glave pribadače. Kao i sve vrste plijesni, i ove su loše za zdravlje).

Kod postupka pranja pazite na sljedeće:

- ne prekidajte postupak pranja
- ne ostavljajte mokro rublje ležati

doći do križne kontaminacije. Dodatno je potrebno odgovarajuće dezinficirati i spremnike za rublje (košaru za rublje itd.).

Nakon svakog kruga pranja preporuča se očistiti unutarnju stranu bubnja te potražiti strana tijela koja bi kod idućeg pranja mogla oštetiti rublje ili perilicu.

Nakon svakog postupka pranja trebate voditi računa o:

- vrata/okruglo okno ostavite otvoreno
- stroj držite čistim
- očistite unutarnju stranu bubnja

MRLJE –

savjeti i preporuke.

Mrlje su vidljiva zaprljanja koja prekoračuju normalnu mjeru te se često ne mogu ukloniti kod prvog pranja. One se događaju posvuda. Naravno da se pojavljuju na najvidljivijem mjestu kao što je posteljina, nov stolnjak ili najdraži odjevni predmet. Na sreću ima par savjeta i preporuka kako jednostavno i efikasno ukloniti mrlje bez oštećivanja same tkanine.

Posve je normalno da se nakon pranja na materijalu nalazi još između 3 i 6% mrlja. Za ovu vrstu mrlja morate posegnuti za posebnim metodama uklanjanja mrlja koje ćemo detaljnije opisati u nastavku.

Jeste li znali da se u 100 kg rublja nalazi između 1,8 i 4 kg prljavštine? Ta se prljavština u najvećem dijelu sastoji od pigmenata kao što su prašina ili čađa, masti i ulja, proteina kao što su krv, mlijeko, bjelanjčevine itd., mrlja od prirodnog štavila kao što su čaj, vino, mrlje od voća itd., prljavštine s ugljikohidratima (škrob) i prljavštine topive u vodi (soli, šećer). Za sve ove različite vrste zaprljanja potrebne su različite kemijske tvari kako bi ih uklonili – stoga su deterdženti kompleksni spojevi različitih djelatnih tvari.

Općenito.

Što je duže mrlja na tkanini, to ju je teže ukloniti. Stoga zamrljani komad rublja treba odmah odvojiti i po mogućnosti brzo obraditi.

Ako ne postoji mogućnost da se komad rublja odmah opere, neke „mjere prve pomoći“ mogu biti dobra priprema za kasnije uklanjanje mrlja: Obrišite mrlju odmah i temeljito čistom, mekom jednokratnom maramicom – što je materijal osjetljiviji, to se pažljivije mora postupati.

Ali PAŽNJA: nikada ne trljajte! Tkanina se trljanjem može jako oštetiti, a mrlja prodrijeti još dublje u tkaninu. Često pomaže i da se mrlja jednostavno ispere vodom ili laganom otopinom sapuna i tako ukloni najgrublja prljavština. No i ovdje vrijedi pravilo da se pazi na jednu stvar: nikada ne upotrebljavajte vruću vodu, jer se u tom slučaju neke vrste mrlja mogu fiksirati u tkaninu. Optimalna je hladna ili maksimalno mlaka voda.

PAŽNJA: Za uklanjanje mrlja nikad ne trljajte niti upotrebljavajte vruću vodu.

O čemu treba voditi računa prilikom uklanjanja mrlja?.

Prije uklanjanja mrlja potrebno je pronaći informacije o vrsti i vlaknima tekstila. Molimo da obvezno vodite računa o simbolima za održavanje. Oni informiraju o tome smiju li se upotrijebiti izbjeljivači i na kojim temperaturama se rublje smije obrađivati. Bijeli pamuk se na primjer smije drugačije obrađivati od vune ili svile u boji!

U slučaju dvojbe preporučamo da provedete takozvanu probu na opšavu: Na neupadljivom mjestu (opšav) podmetnite komad materijala ispod rublja i nanesite željeno sredstvo za mrlje. Pustite da neko vrijeme djeluje te nakon toga pažljivo isperite. Ako nakon sušenja komada rublja nije došlo do vidljivih promjena (promjene u boji i/ili u tkanju), možete bez problema primijeniti željeno sredstvo za mrlje.

Općenito vrijedi: što su materijali tamniji ili osjetljiviji, to blaže treba biti primijenjeno sredstvo! Ako se primijeni pogrešno sredstvo za uklanjanje mrlja odn. ako se ne poštuju preporuke za primjenu i djelovanje, mogu nastati nepopravljive štete kao što su izbijeljena ili lomljiva mjesta. Za uspjeh obrade važni su temperatura i trajanje primjene: brojna sredstava za

mrlje su bezopasna kod hladne ili mlake primjene, a tek u kombinaciji s visokom temperaturom razvijaju agresivno djelovanje. Vodite zato obvezno računa o maksimalnoj temperaturi sredstva za uklanjanje mrlja koju je naveo proizvođač!

Brojna sredstva za mrlje osim toga postaju agresivna tek nakon predugog vremena djelovanja. Ovdje se također preporuča oprez: obavezno pazite na navedeno vrijeme djelovanja!

Bolje je jednu metodu uklanjanja mrlja pravilno primijeniti po drugi put nego jednom krivo i tako uništiti komad rublja!

Kod uklanjanja mrlja mjere obvezno uskladite s preporukama za održavanje i njegu.

Najvažniju smjernicu o porijeklu mrlje daje miris.

Kakve mrlje postoje i kakav je postupak?

Ako je mrlja pravilno obrisana odn. isprana vodom, odn. ako je mrlja nakon jednog ciklusa pranja još vidljiva, treba je zasebno obraditi.

Ovisno o vrsti mrlje koriste se različita sredstva za uklanjanje mrlje. Što se točnije mrlja prepoznata odn. što se točnije svrsta u određenu kategoriju, to se točnije može upotrijebiti pravo sredstvo. Na žalost, prepoznavanje mrlje nije uvijek tako jednostavno. Položaj mrlje može također dovesti do zaključka – žuti rubovi ispod pazuha na košulji upućuju npr. da se po svemu sudeći radi o mrlji od znoja. I dodir također može dati vri-

jedne smjernice: krv i bjelančevina se suše npr. tvrdo, a za razliku od toga mrlje od ulja ostaju meke. Također i boja neke mrlje može dati puno informacija o njezinom porijeklu i pomoći u odabiru sredstva za mrlje: smečkasto-žute mrlje mogu nastati npr. od voća, kave, čaja, senfa itd., a plave mrlje često nastaju od tinte, tuša ili kemijske olovke. Najvažnije smjernice za porijeklo mrlje daje ipak miris.

Poznate/prepoznatljive mrlje:

Mrlje se tada dijele u kategorije prema kojima se onda definitivno odabire sredstvo za mrlje:

- 1) Te se mrlje mogu ukloniti sredstvom koja sadrže izbjeljivač (npr.: sol za mrlje).
- 2) Te se mrlje mogu ukloniti sredstvom koja sadrže enzime. Enzimi su sadržani ili u soli za mrlje ili u svakom univerzalnom deterdžentu. **PAŽNJA:** Obvezno isprati u hladnoj vodi!

- 3) : Te se mrlje mogu ukloniti sredstvom koja sadrže tenzide ili otapala. Tenzidi ili otapala su sadržani u brojnim uobičajenim sprejevima za mrlje ili djelomično također u tekućim deterdžentima.

Ako ste sada jasno identificirali mrlju, upotrijebite odgovarajuće sredstvo prema uputama proizvođača, nakon toga operite komad rublja kao obično i mrlja će nestati.

Mrlje koje sadrže bjelančevine obvezno isperite u hladnoj vodi!

Pravilno postupanje kod mrlja nepoznatog porijekla/miješanih mrlja:

Često se mrlje ne mogu nedvosmisleno identificirati ili se radi o ostacima iz već opranog rublja. Ili se mrlja sastoji od više različitih vrsta mrlja (npr.: umak, kava s mlijekom: često se sastoje od masti, bjelančevina i tvari koje se mogu izbije-

liti). Zato postoji redoslijed kojim treba upotrebljavati sredstva za uklanjanje mrlja kako bi se postigli najbolji rezultati:

- 1) **Voda:** Brojne mrlje se mogu jednostavno isprati u običnoj, maksimalno mlakoj vodi. Ako to ne pomaže, kao sljedeće se
- 2) **Upotrebljavaju enzimi:** Jednostavno pomiješati malo deterdženta ili soli za mrlje s hladnom ili mlakom vodom, u to uroniti rublje ili otopinu staviti direktno na rublje. Ostaviti da djeluje minimalno 20 minuta, još bolje 2 sata, zatim isprati. Ako mrlja još uvijek postoji, onda se upotrebljava
- 3) **Sredstvo za odmašćivanje:** Mrlju obraditi prema uputama proizvođača sredstva za odmašćivanje, pustiti da djeluje i zatim isprati. Ako je mrlja još uvijek vidljiva, onda se upotrebljava
- 4) **Izbjeljivač:** Ovdje također treba paziti na proizvođačeve upute za uporabu. Ili pomiješajte univerzalni deterdžent ili sol za mrlje s vodom i tu pastu stavite na mrlju. Nakon minimalno 10 minuta vremena djelovanja (još bolje 2 sata) pažljivo isperite. Ako mrlja još uvijek nije nestala, možda pomogne
- 5) **Kiselina:** Neke mrlje se mogu ukloniti samo pomoću kiseline. Često je dovoljno mrlju nakapati limunskom kiselinom ili octom, pustiti da to djeluje minimalno 10 minuta (još bolje minimalno 2 sata) te potom temeljito isprati.

Nakon svake obrade mrlje rublje se mora temeljito isprati. Također se preporuča jedan ciklus pranja u perilici kako bi se neutralizirali eventualni ostaci.

Najbolja sredstva protiv svake mrlje možete naći online u našem leksikonu mrlja na www.hagleitner.com.

VAŽNO: Ne može se ukloniti svaka mrlja. Načelno vrijedi: Što je mrlja starija, što se češće pere i što je toplija voda u kojoj je mrlja oprana, to je više fiksirana u materijalu i više se ne može ukloniti! Ponekad, kao zadnja mogućnost, ostaju samo zakrpe za mrlje 😊

Pregled najčešćih mrlja.

Mrlje od krvi

Sveže mrlje od krvi odmah isprati hladnom (!) (slanom) vodom. Rublje nakon toga uroniti u kupku za namakanje na bazi enzima (hapon ACTIVE/hapon PERFECT) oko 2 sata ili preko noći te oprati kao obično. Na komadima rublja od vune i svile mrlju od krvi premazati vlažnim škrobom i nakon sušenja lagano iščetkati.

Curry

Tvrdochornu, žutu boju u curryju – kurkumin – najbolje ćete ukloniti ako rublje odmah umočite u kupku za namakanje s izbjeljivačem/soli za mrlje (hapon POWER, hapon ACTIVE) (oko 2 sata ili preko noći) te nakon toga operete u perilici kao obično. Alternativno se rublje, kod rublja otpornog na klor, može uroniti u kupku za namakanje s hapon CHLOR TABS. Nakon toga oprati kao obično.

Mrlje od voća, mrlje od plodova

Mrlje od sokova voća i povrća najbolje se uklanjaju ako se rublje odmah uroni u kupku za namakanje s izbjeljivačem/soli za mrlje (hapon POWER, hapon ACTIVE) (oko 2 sata ili preko noći) i potom kao obično opere u perilici. Alternativno se sveža mrlja može nakapati s nešto limunova soka, pustiti da djeluje i zatim pažljivo isprati mineralnom vodom koja sadrži ugljičnu kiselinu. Potom oprati kao obično.

Masne mrlje

Rublje poprskati sprejem koji rastvara masne mrlje (hapon FS), pustiti 15 minuta da djeluje te nakon toga oprati u perilici kao obično. Alternativno se rublje može uroniti u vodu s otapalom (hapon V8) i potom oprati kao obično.

Krema za cipele

Rublje poprskati sprejem koji rastvara masne mrlje (hapon FS) ili nakapati nešto otapala (hapon V8), pustiti 15 minuta da djeluje te nakon toga oprati u perilici kao obično. Ostatke boje, koji su eventualno preostali, odmah uroniti u kupku za namakanje s izbjeljivačem/soli za mrlje (hapon POWER, hapon ACTIVE) (oko 2 sata ili preko noći) te potom oprati u perilici kao obično.

Kemijska olovka

Mrlje od kemijske olovke se mogu ukloniti na sljedeći način: otapalo hapon V8 nerazrijeđeno nanijeti mekom četkom ili spužvom na mrlju te nježno utisnuti u mrlju. Ostaviti da djeluje oko 15 minuta te potom oprati kao obično. Po potrebi ponoviti. Alternativno možete mrlju poprskati sprejem za kosu i nakon 20 minuta djelovanja isprati vodom s octom. Potom oprati kao obično.

Mrlje od fekalija i urina

Mrlje od fekalija i urina se mogu najbolje ukloniti tako da se najprije ukloni gruba prljavština i rublje zatim uroni u hladnu kupku za namakanje s havon ACTIVE (oko 2 sata ili preko noći). Nakon toga oprati kao obično.

Mrlje od hrđe

Kod mrlja od hrđe rublje obraditi kiselinom: 10%-tnu ecosol ENTKALKER (za to treba 100 ml ecosol ENTKALKER u 1 l tople vode) poprskati na mrlju ili u to uroniti rublje, pustiti neko vrijeme da djeluje i rublje potom oprati kao obično. Alternativno možete mrlju od hrđe nakapati limunovim sokom, pustiti da djeluje te potom oprati rublje kao obično.

Ruž za usne

Rublje poprskati sprejem koji rastvara masne mrlje (havon FS) ili nakapati nešto otapala (havon V8), pustiti 15 minuta da djeluje te potom oprati u perilici kao obično. Ostatke boje, koji su eventualno preostali, odmah uroniti u kupku za namakanje s izbjeljivačem/soli za mrlje (havon POWER, havon ACTIVE) (oko 2 sata ili preko noći) te potom oprati u perilici kao obično.

Plijesan

Mrlje od plijesni se rastvaraju ako se rublje uroni oko 1 sat u kupku za namakanje s izbjeljivačem havon POWER i potom opere na minimalno 60 °C (s havon PERFECT).

Bučino ulje

Sunčeva svjetlost čini čuda protiv mrlja od bučinog ulja. Rublje jednostavno nakon pranja ostaviti par sati na suncu. Eventualno ponavljati više dana. Potom oprati kao obično.

Mrlje od kave

Rublje s mrljama od kave odmah uroniti u kupku za namakanje sa soli za mrlje havon ACTIVE (oko 2 sata ili preko noći) i potom oprati u perilici kao obično. Alternativno se može pokušati mrlju odmah isprati slanom vodom ili limunskom kiselinom te rublje potom oprati kao obično.

Vosak svijeća

Grube mrlje od voska najprije pažljivo sastrugati. Nakon toga staviti na materijal bugaćicu ili kuhinjski ručnik kako bi se mrlja „istisnula van“. Zatim uprljano mjesto poprskati sprejem za mrlje havon FS ili sredstvom za otapanje masti havon V8, pričekati 15 minuta te oprati kao obično.

Oznake kvalitete i simboli vlakana.

Pamuk

univerzalni deterđent, deterđent za šareno rublje

Lan

univerzalni deterđent, deterđent za šareno rublje

Sintetička vlakna

ovisno o vlaknima: univerzalni deterđent, deterđent za šareno rublje ili deterđent za fino rublje

Svila

deterđent za vunu bez enzima, deterđent za fino rublje

Vuna

deterđent za vunu bez enzima, deterđent za fino rublje

Objašnjenje simbola za održavanje

Pranje

Simbol za pranje (korito za pranje) odnosi se na strojno odn. ručno pranje rublja. Brojka u simbolu korita za pranje navodi preporučenu temperaturu pranja u stupnjevima Celzija koja se ne smije prekoračiti. Ako se ispod simbola korita za pranje nalazi jedna ili više crta, to označava tip vlakana koja zahtijevaju nježnu do vrlo nježnu obradu – ovisno o broju crta – kao npr. vuna.

Tekstil s takvim oznakama ne smije se prati.

Tekstil se smije prati samo ručno na 30 °C – 40 °C.

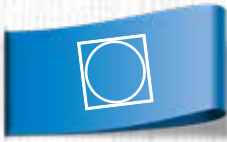
Tekstil se mora prati u normalnom ciklusu pranja maksimalno na navedenoj temperaturi.

Tekstil se mora prati u zaštitnom ciklusu pranja maksimalno na navedenoj temperaturi.

Tekstil se mora prati u posebnom zaštitnom ciklusu pranja maksimalno na navedenoj temperaturi.

Sušenje

Točke u sušilu/symbolu sušilice označavaju stupnjeve sušenja koji se moraju poštivati. Ako na etiketi za održavanje ne postoji napomena o stupnju sušenja koji se mora poštivati vrijedi orijentacija prema dopuštenoj temperaturi pranja i glačanja: Što je tekstil manje osjetljiv, to se više može sušiti u sušilici za rublje bez ograničenja.

Sušenje u sušilici za rublje nije dopušteno.

Normalno sušenje kod normalnog toplinskog opterećenja.

Nježno sušenje kod reduciranog toplinskog opterećenja.

Glačanje

Točke na glačalu pokazuju temperaturno područje koje se ne smije prekoračiti prilikom glačanja glačalom ili strojem za glačanje. Temperatura glačala mora se uskladiti s materijalom tekstila.

Tekstil označen ovim simbolom ne smije se glačati, jer bi inače na tekstilu mogle nastati nepopravljive štete.

Tekstil glačati na maks. 110 °C, po potrebi između položiti suhu krpnu ili preokrenuti i glačati s unutarnje strane. Ne upotrebljavati paru, pogodno za poliamid, poliakril i acetat.

Tekstil glačati na maks. 150 °C, para se smije upotrebljavati, pogodno za vunu, svilu, poliester, viskozu.

Tekstil glačati na maks. 200 °C, pogodno za pamuk i lan.

Izbjeljivanje

Trokut simbolizira da se rublje smije izbjeljivati. Dopušteni su i izbjeljivači s kisikom i izbjeljivači s klorom. U deterdžentima, koji su uobičajeni u trgovinama, nije sadržan klor, no kisik kao izbjeljivač vrlo vjerojatno jest.

Ako je trokut prekršten, izbjeljivač se ne smije upotrijebiti.

Trokut s crtama znači da su dopušteni samo izbjeljivači s kisikom, no ne i izbjeljivači s klorom.

Ako se u trokutu pojavljuje CL (kratica za klor), izričito je dopušten izbjeljivač s klorom.

Ostali simboli za održavanje.

Krug ukazuje na mogućnost za kemijsko čišćenje. Slova u krugu su namijenjena stručnjacima te daju informacije o tome koja se otapala smiju upotrebljavati.

Kemijsko čišćenje tekstila nije dopušteno.

Mokro čišćenje („wet cleaning“) nije dopušteno.

**HAGLEITNER HYGIENE
HRVATSKA d.o.o.**

P.P.1 · Cvetković 95 c
10450 Jastrebarsko
Hrvatska

Tel. +385 (0)1 6272619
Fax +385 (0)1 6272794

jastrebarsko@hagleitner.hr

**HAGLEITNER HYGIENE
HRVATSKA d.o.o.**

Ulica Marijane Radev 2
23 000 Zadar
Hrvatska

Tel. +385 (0)23 220356
Fax +385 (0)23 220708

zadar@hagleitner.hr

**HAGLEITNER HYGIENE
BiH d.o.o.**

Ul. Kninska bb
74400 Derventa
Bosna i Hercegovina

Tel. +387 53 315 048
Fax +387 53 315 096

derventa@hagleitner.ba

www.hagleitner.com